

Pionier dimt rood en wit naar lichtbehoefte kip

Pluimveehouderij Kienmoorbrut van de familie Buurman in het Duitse Oberlangen is het eerste bedrijf met moederdieren, die de nieuwste generatie dimbare led-verlichting van Powerlamps in de stal heeft. De armaturen bevatten ledstrips met warm wit en rood licht. Buurman kan met de lampen de kleuren mengen en zo inspelen op het gedrag van het pluimvee. "Rood voorkomt pikkerij. De roze gloed geeft rust in de stal."

Rood licht is een beproefd concept om pikkerij te voorkomen. De hen, maar hoofdzakelijk henen pikken op het rood van meegekomen bloed op het ei. Wat zorgt voor uitval. In de stallen van Marco Buurman in Oberlangen, net over de grens bij Emmen, hangt inmiddels meestentijds een roze gloed. "De bedoeling is om na het rood langzaam met wit licht te mengen, naar volledig wit om de henen te stimuleren om actiever te worden. Het blijkt echter dat in de stal door de roze gloed rustiger is. Dat blijkt dus een gunstig effect te hebben op het stressniveau."

Buurman ontdekte dit door te experimenteren. Hij is namelijk de eerste pluimveehouder met moederdieren, die de nieuwe verlichting van Powerlamps in de stal heeft. "Een half jaar geleden hebben we dit bedrijf bijgekocht", legt Buurman uit. Vier-en-een-halve kilometer verderop heeft hij een pluimveehouderij met drie stallen voor in totaal dertigduizend dieren aangevraagd. Dat is uiteindelijk op niets uitgelopen. Uitbreiding maakt ons bedrijf toekomstbestendig, bovendien

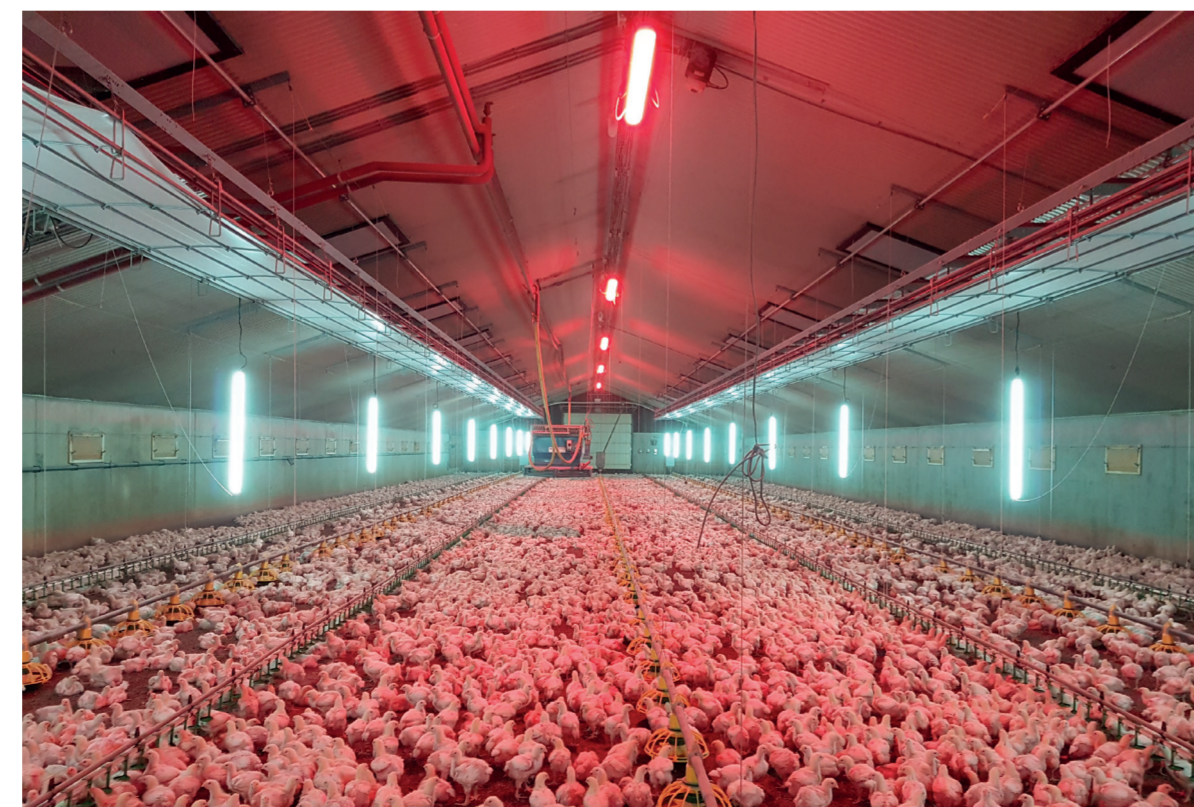
heeft het best wat geld gekost om alles te onderzoeken. Een grotere schaal biedt ook voordelen. Denk aan de onderhandelingspositie bij voer- en dieraanpakken. Als je niet kan bouwen, dan maar kopen."

Het houden van moederdieren heeft de Nederlander in achttien jaar Duitsland tot specialisme verheven. "Daarvoor heb ik ook een team om me heen van broederij, voerleveranciers en opfokorganisatie. De Ross 308 is de enige lijn, waarmee ik vanaf dag één werk." Het Duitse ei is gewild, vertelt Buurman. "Ik denk dat ik op dit moment hier beter af ben dan in Nederland."

Meteen de verlichting aanpakken De stallen, die Buurman overnam, waren vrij nieuw. "De eerste keer dat we hier aan kwamen rijden, hadden ik de neiging om rechtsomkeer te maken. Het was hier niet bestraat. Achter de stal lag geen betonplaat. Met het oog op hygiëne is dit wel noodzakelijk. Bij moederdieren staat hygiëne op één." De Nederlandse Duitser besloot om flink te investeren om het bedrijf geschikt te maken. Het voer- en watersysteem werden aangepakt. Ook de verlichting was van de

belangrijkste aandachtspunten. "De vorige eigenaar had wel dimbare verlichting, iets wat wij nu inmiddels wel aanpakken, maar toen op ons thuisbedrijf niet eens hadden. Toch klopte het in de overgenomen stallen niet. De kappen waren beschadigd. Zijkanten waren afgeplakt om te voorkomen dat er te veel licht bij de nesten kwam. Ook waren er veel grondeieren."

Powerlamps is uiteindelijk de partij geworden, die de verlichting mocht aanpakken. "Voor mij stond vast dat het dimbaar led moest worden.

Vleeskuikenuhouder Bart Janssen werkt in zijn stallen met het rode spectrum.

Als de hen z'n eerste ei legt, kun je last hebben van pikkerij omdat er altijd wel wat bloed mee komt. De hennen, maar hoofdzakelijk de henen pikken op de cloaca, waardoor ze zo de darmen eruit halen. Daarom het rode licht, de haan ziet het dan als zwart."

De tl-balken op het thuisbedrijf zijn vier jaar geleden voorzien van extra licht voor het dimmen tegen pikkerij. De verlichting heeft rooie hulzen voor het begin van de opvang en een extra rij voor het dimlicht. "Tijdens het eerste ei zie je dan desalniettemin wel pikkerij.

Daarom voeren we voor de eerste veertien dagen alleen maar rood licht. Na die twee weken is het voorbij."

DOOFBAAR LICHT

Het nieuwe concept van Powerlamps heeft in de balk twee stripjes met rood en wit, die doofbaar zijn. "Ze beschikken over een los dimsignaal van nul tot tien Volt", legt Robin de Boer van Powerlamps uit. "De verlichting kan hierdoor op alle gangbare stalcomputer worden aangesloten. Dat biedt de mogelijkheid om te experimenteren. Naast aan/uit zijn

er allerlei opties om in te spelen op de behoefte van de pluimvee." Marco Buurman knikt instemmend. "Met vijftien lux dimbaar wit verlengen we eigenlijk de opfok. Zien we een eerste ei met pikkerij, dan gaan we naar fifty-fifty en ontstaat die rode gloed. Is er echt sprake van pikkerij dan gaan we over op puur rood. Dat bouwen we steeds meer af. Iedere week komt er iets meer voer en dus ook iets meer wit licht. De lichten bouwen we vanaf dat moment verder op."

"Het principe gaat uit van dimkabels. Iedere voeding kan een led aansturen waardoor je eindeloos kunt mengen. Sinds mei kun je ook helemaal doven. Het dimbereik is dus groter. Je kunt zo ook echt schemeren." Robin de Boer stelt dat Marco Buurman met zijn moederdieren pioniert met de nieuwe verlichting. "De Drentse vleeskuikenuhouder Bart Janssen werkt in zijn stallen ook met dit rode spectrum. Dit combineert hij met full spectrum verlichting. "Hij pioniert in zijn vooruitstrevende bedrijf ook enorm en merkt met het rode licht zeker een positief effect op zijn vleeskuikens." De Boer haakt in op het feit dat de verlichting bij Buurman inmiddels een veel bredere functie heeft gekregen dan het voorkomen van pikkerij. "Door goed te dimmen kun je de hormonen van de henen aanslingeren. Bovendien werkt het positief voor botgroei, seksuele reproductie en eiproductie. We zitten bijvoorbeeld ver in de ontwikkeling van verlichting voor legkippen in volièresystemen. Aangezien ook het snavelkappen verboden is, kun je je voorstellen dat er vanuit de sector veel interesse in de mogelijkheden van deze lampen."

De verlichting in de twee stallen van Buurman is oplosbaar, waardoor je desgewenst nog meer met licht kunt sturen in de stal. Er is gekozen voor een kap

van melkglas. "De lichtverdeling wordt meer diffuus. Hoewel je met een heldere kap meer licht zou hebben, zie je met een kap van melkglas geen individuele ledchips. Die puntjes kun je als mens als storend ervaren. Met melkglas is de spreiding van het licht mooier. Je levert in de volledige hoeveelheid licht iets in, maar voor je eigen ogen is het rustgevender. Een stukje werkplezier", aldus Marco Buurman.

LICHTPLAN OP MAAT

De ondernemer is dusdanig enthousiast dat hij ook in de stallen op het thuisbedrijf de verlichting wil ophangen. "Voor die drie stallen moeten we een ander lichtplan maken, omdat Marco anders zijn bestaande

stroomvoorziening helemaal moet omgooien", vertelt Robin de Boer. "We willen maatwerk leveren om tot de meest gunstige oplossing te komen. Dat betekent dat we armaturen klantspecifiek kunnen produceren en leveren. We staan achter de kwaliteit en geven vijf jaar garantie." Marco Buurman is tevreden. "Toen Freddie Woerts van Powerlamps voor het eerst zijn lichtplan presenteerde, had ik mijn twijfels over de aantallen. Per kant zijn vijftien armaturen ingetekend, er zaten er dertig. Ondanks dat er dubbele ledstrips in zitten, had ik mijn bedenkingen. Als je nu ziet wat het resultaat is, dan pakt het fantastisch uit." Freddie Woerts heeft samen met Buurman eerst een aantal armaturen opgehangen om te

laten zien hoe de lichtspreading in de stal zou zijn. Toen bleek al snel dat het voorgestelde lichtplan ruim voldoende zou zijn. "Ook qua energiebesparing is dat enorm", voegt De Boer toe, "Er hing een installatie van 4200 Wattuur, nu is dat maar 1680 Wattuur."

De resultaten van alle aanpassingen in de stallen van Kienmoorbrut Buurman zijn er naar. Het eerste jaar sluit het bedrijf, met legnesten van Van Gent, naar alle waarschijnlijkheid met zeer goede resultaten af. "Je moet meetellen dat dit voor ons het eerste jaar is. Het is een goede opstart. Als je kijkt naar grondeieren is het bijna niet te geloven, maar dat is eigenlijk niets. Van de hele tijd grondeieren zoeken en uitval

slepen, wordt niemand vrolijk van. Dat heeft natuurlijk niet veel met de verlichting te maken. Toch, met licht kun je wel dingen stimuleren. Als er sprake is van pikkerij hoeven we niet te wachten op bestelde hulsjes. Het zoeken van de dader is natuurlijk ook niet eenvoudig. We kunnen met het licht direct experimenteren om de haan relaxter te krijgen." ■

Tekst en foto's: Martin de Vries

WILT U MEER INFORMATIE?
Website: www.powerlamps.nl

Robin de Boer van Powerlamps en Marco Buurman van pluimveehouderij Kienmoorbrut tonen de lichtbalk.